

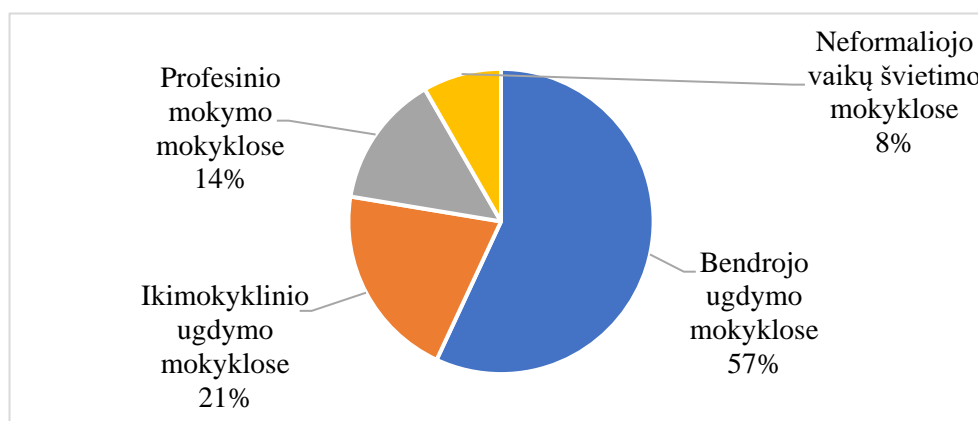
Biržų rajono savivaldybė

Biržų r. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Biržų švietimo pagalbos tarnyba (toliau – Tarnyba)¹.

2020–2021 m. m. Biržų r. savivaldybėje dirbo 469 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 267 (57 proc.) dirbo bendrojo ugdymo, 97 (21 proc.) ikimokyklinio ugdymo, 66 (14 proc.) profesinio mokymo, 39 (8 proc.) neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.).

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2021 m. Tarnyba vykdė 9 ilgalaikes programas. Jose dalyvavo 364 savivaldybės pedagoginiai darbuotojai (žr. 1 lentelėje).

1 lentelė. Daugiausiai programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*

Vykdytų programų pagal prioritetus ir dalyvių pasiskirstymas

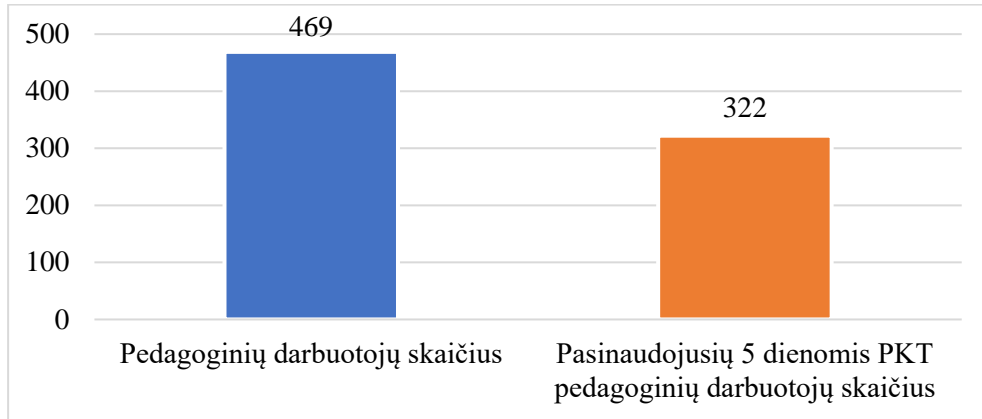
Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	7	281
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	4	150
Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	3	131
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	-	-
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	2	83
Mokinio skirtumų suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	1	54
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	1	29
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	-	-
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	-	-
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	-	-
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	-	-
Iš viso:	9	364

¹ Prieiga internete <https://bsptsvetaine.wixsite.com/bspt>

Biržų r. savivaldybės išskirtas PKT prioritetas – *Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimas užtikrinant kiekvieno prieinamą kokybišką ugdymą(si)*, tačiau savivaldybė nenurodė, kaip jį įgyvendino.

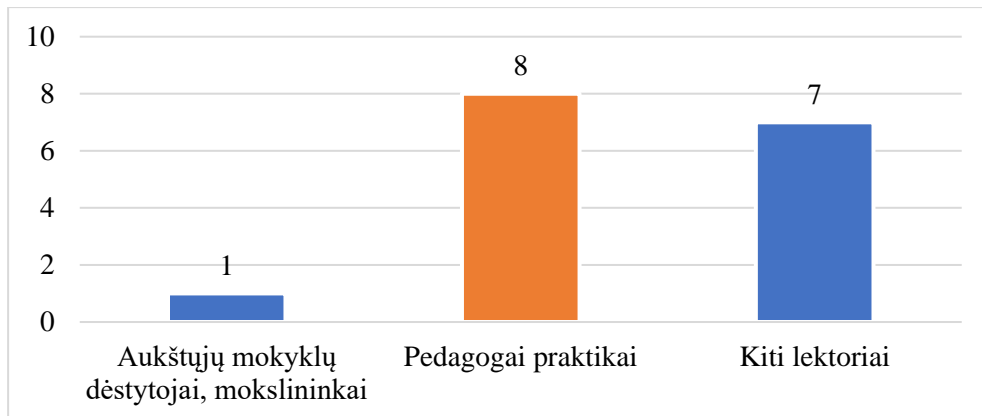
2 pav. Didžioji dalis savivaldybės pedagoginių darbuotojų pasinaudojo 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti

Savivaldybės pedagoginių darbuotojų ir pedagoginių darbuotojų, pasinaudojusių 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti, skaičius

3 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas dažniausiai įgyvendino pedagogai praktikai

Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendinę (vykdę) lektorai

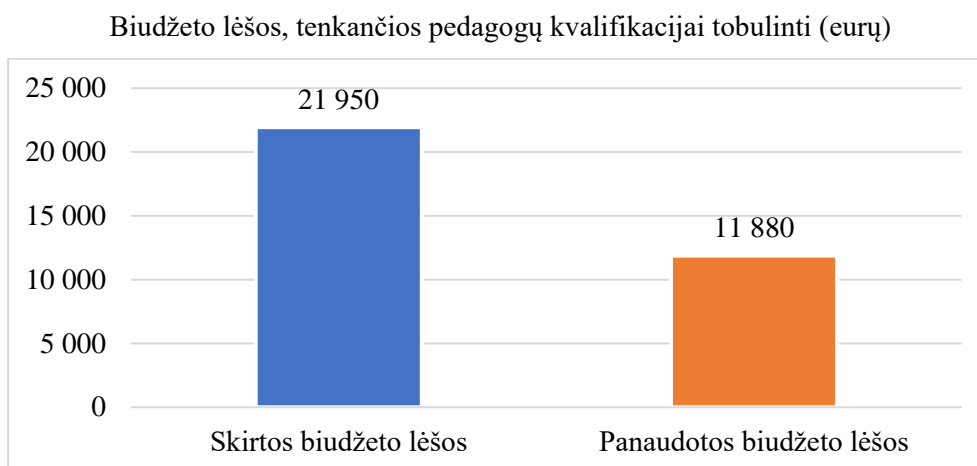

Daugiausia dalyvių (258) sulaukė prioritetinės programos, skirtos ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo mokytojams (129) bei pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojams (129).

2 lentelė. Prioritetinių programų ir dalyvių skaičius pagal tikslinę grupę

Tikslinė grupė	Programų skaičius	Dalyvių skaičius
Vadovai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai	-	-
Ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo mokytojai	3	129
<i>(iš jų ikimokyklinio ugdymo mokytojai)</i>	1	55
Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai	4	129
Pagalbos mokiniui specialistai	1	18
Neformaliojo vaikų švietimo pedagogai	2	33
Profesijos mokytojai	2	63

4 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 54 proc.

Biržų PKT programų sąrašas ir renginių planas skelbiami Tarnybos tinklalapyje, išsiunčiami į ugdymo įstaigas ir savivaldybės švietimo padalinį, su jais metodinių būrelių atstovai supažindinami pasitarimų metu. Apie įvykusius renginius informacija skelbiama Tarnybos Facebook paskyroje. PKT renginiai organizuojami suderinus su mokytojų darbo grafiku – po pamokų ir per mokinių atostogas. 2021 m. metais renginiai buvo organizuojami atsižvelgiant į ekstremalios situacijos diktuojamas sąlygas ir dauguma jų vyko nuotoliniu būdu *Zoom* virtualioje aplinkoje. Dalis kontaktinių renginių vyko Tarnyboje, dalis – ugdymo įstaigose.

Savivaldybės lygmeniu dėl pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poveikio ugdymo kokybei ir mokinių pasiekimams atliekamos apklausos, kurios analizuojamos, jų rezultatai aptariami per savivaldybės mokytojų dalykininkų metodinių būrelių pasitarimus. Bendradarbiaujant su ugdymo įstaigų bendruomenėmis aiškėja, kad didžiausią poveikį rezultatams daro tie PKT renginiai, kurių poreikis kyla pagal mokyklų įsivertinimo rezultatus, mokyklų tikslus.

Pastaba. Biržų r. savivaldybė atliko PKT stebėsenos apklausą Biržų r. ugdymo įstaigose ir turi konkrečių mokyklų duomenis.

Pasak savivaldybės atstovų, ugdymo įstaigos nenoriai renkasi ilgalaikes PKT programas. Per pandemiją atsirado trumpalaikių pigių PKT programų pasiūla virtualioje erdvėje.

Biržų r. savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų 2021 m. įsivertinimo ir pažangos duomenų, susijusių su PKT ir jo poveikiu, analizė

Mokyklų įsivertinimo ir pažangos duomenimis, savivaldybės pedagoginiai darbuotojai PKT mokymuose tobulino kelių sričių kompetencijas: *bendrasias* (organizacijos tobulinimo ir pokyčių valdymo), *profesines* (mokymo(si) proceso valdymo, mokinių motyvavimo ir paramos jiems (įtraukimo į ugdymo procesą), mokinio pažinimo ir jo pažangos pripažinimo (dėmesys įtraukiamam ugdymui)) ir *dalykines* kompetencijas, būtinas ugdymo turiniui formuoti. Atsižvelgiant į 2021 m. iššūkius, daugelis mokytojų tobulino skaitmeninio raštingumo kompetenciją, siekdami derinti skaitmenines mokymo priemones geresniems mokymo(si) rezultatams pasiekti. Vadovai tobulino profesines ir tam tikras vadovavimo sričių kompetencijas: strateginio švietimo įstaigos valdymo bei vadovavimo ugdymui ir mokymuisi.

Patobulinę skaitmeninę kompetenciją, mokytojai, švietimo pagalbos specialistai ir vadovai pasirengė mokyti mokinius nuotoliniu ugdymo proceso organizavimo būdu: pasirinko tinkamas virtualias aplinkas ir pritaikė IT įrankius mokinių pasiekimams vertinti ir grįžtamajam ryšiui gauti (*Kahoot!*, *Quizizz*, *Genialy*, *Padlet*, *Book Creator*, *Mentimeter*, *Wordwall*, *MindMup* ir kt.). Pedagoginiai darbuotojai taikė naujai atrastus, išmokus metodus, strategijas, teorijas: naudojo mąstymo žemėlapius, atvirkščios pamokos metodą, įvairius (įsi)vertinimo metodus mokinių pasiekimams stebėti, fiksuoti, vadovavimo tiriamiesiems darbams metodiką. Mokyklos vadovai pritaikė ugdomąjį konsultavimą pagal AUGU modelį, kolegialaus grįžtamojo ryšio metodą.

Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir vadovų mokymasis turėjo poveikio mokinių pasiekimams ir pažangai. Mokyklų įsivertinimo duomenys rodo, kad mokytojų profesinis augimas ir tobulėjimas nukeliavo iki mokinių ir padėjo jiems siekti pažangos ir gerėjančių rezultatų:

- Patobulintos mokytojų IT naudojimo kompetencijos padėjo gana sėkmingai organizuoti įtraukįjį ugdymą.
- Sustiprėjo mokinių bendrosios kompetencijos, kritinis mąstymas.
- Pagerėjo mokinių pažanga. Pavienių mokyklų mokslo metai baigti 100 proc. pažangumu.
- Remiantis SELFIE įsivertinimo rezultatais pastebėta, kad mokiniai turi geresnius skaitmeninio raštingumo gebėjimus.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis *siūloma*:

- *rengti* švietimo įstaigų vadovų ir mokytojų lyderystės kompetencijų (pagal prioritetinę kryptį) stiprinimo programas, *plėsti* pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programų tematiką įtraukiant pokyčių valdymo gebėjimų stiprinimą;
- *efektyviau panaudoti* PKT skiriamas lėšas;
- *skatinti* kuo daugiau pedagoginių darbuotojų pasinaudoti 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti;
- kuriant Biržų r. savivaldybės bendradarbiavimo kultūrą *plėtoti* PKT programų rengimo ir vykdymo galimybes kartu su artimesnėmis savivaldybėmis, pedagogų rengimo centrais bei aukštosiomis mokyklomis, kvalifikacijos tobulinimo programas *grįsti* mokslinėmis žiniomis.